

OGLASNIK LAVANTINSKE ŠKOFIJE

Vsebinska: 28. Zahvala svetega Očeta za čestitke in Petrov novčič. Molitve za papeža. — 29. Sacra Congregatio Rittuum: responsa de Missa votiva D. N. Iesu Christi, Summi et Aeterni Sacerdotis. — 30. Smernice za duhovnikovo društveno delo. — 31. Cerkevna zbirka za cerkev v Gornji Rečici. — 32. Draginske doklade duhovnikov. — 33. Slovstvo. — 34. Osebna naznanila.

28.

Zahvala svetega Očeta za čestitke in Petrov novčič. Molitve za papeža.

Iz Vatikanskega mesta je došlo Lavantinskemu škofu dvoje pisem:
a) z dne 18. februarja t. l., št. 159.188:

Exc.me ac Rev.me Domine,

Votis, quibus clero ac fidelibus dioecesis istius Deo adhibitis supplicationibus et Beatissimo Patri anniversariam Incoronationis memoriam celebranti cupivisti, ut Eius valetudo integris viribus floresceret, novo luculentique testimonio antiquam pietatem, quam erga Summum Ecclesiae Pastorem una cum grege tuo foves, demonstrasti.

Augustus Pontifex de officio pergrato quidem ac periucundo meritas vobis exsolvit gratias atque Apostolicae Benedictionis vi divinae liberalitatis effusa munera exorat, ut sempiterno Regi vitae et laudis obsequium exhibentes augescentibus virtutibus abundetis et meritis.

Interea qua par est observantia me profiteor

Excellentiae Tuae addictissimum

E. Card. Pacelli.

b) z dne 19. februarja t. l., št. 160.602:

Exc.me ac Rev.me Domine,

Quam per superioris anni decursum pecuniae summam, Petrianae stipis nomine, istic sedulo collectam nuperrime obtulisti, libenti quidem animo Augustus Pontifex accepit. Per id enim vestrum caritatis officium, devotos illos animi sensus, quibus Christi Vicarium fideles tui prosequi consueverunt, confirmatos sane habuit. Quam ob rem, dum grates quam plurimas agit Sanctitas Sua, Deum precatur ut caelestium donorum copia te gregemque tuum universum abundantius repleat in dies. Quorum in auspiciis Apostolicam Benedictionem tibi singulisque oblatoribus peramanter largitur.

Haec tibi referens, sensus existimationis meae erga te maxime profiteor meque confirmo

Excellentiae Tuae addictissimum

E. Card. Pacelli.

Zgornji zahvali in dvojni apostolski blagoslov naj gg. dušni pastirji vernikom s prižnice sporočijo.

Ker so poročila o zdravju svetega Očeta ugodnejša, se za sedaj ukinemo molitve, zaukazane v Oglasniku 1936, XII, str. 117; a duhovniki in verniki naj še naprej zasebno veliko molijo za zdravje papeževo. Lavantinska škofija ima poseben vzrok, da moli, naj nam Bog še dolgo let ohrani papeža Pija XI. On, ki je dovolil škofijski proces za beatifikacijo Slomšekovo, naj bi podpisal še odlok za začetek apostolskega procesa.

29.

Sacra Congregatio Rituum.

Responsa de Missa votiva D. N. Iesu Christi, Summi et Aeterni Sacerdotis.¹

Edito Decreto Urbis et Orbis diei 11 martii 1936, quo unica Missa votiva de Christo, Summo et Aeterno Sacerdote, singulis primis feriis V cuiusque mensis celebranda concedebatur quibusdam sub conditionibus, R. P. Pancratius Pfeiffer, Superior Generalis Societatis Divini Salvatoris, Sacrae Rituum Congregationi haec humillime subiecit dubia, pro opportuna declaratione:

I. An in Missa hac votiva de Christo, Summo et Aeterno Sacerdote, concessa pro primis feriis quintis² cuiusque mensis, dicendum sit *Gloria et Credo*?

II. An quando haec Missa impediatur a festo superioris ritus, duplicis nempe primae vel secundae classis, loco Missae impeditae dici possit eiusdem commemoratio sub unica conclusione cum prima oratione festi?

III. Quo colore Missa votiva de Iesu Christo, Summo et Aeterno Sacerdote, sit celebranda?

Sacra Rituum Congregatio, mature consideratis expositis, audito quoque Commissionis specialis suffragio, his precibus praelaudati Superioris Generalis respondendum censuit:

Ad I: Affirmative ex gratia;

Ad II: Affirmative, dummodo non occurrat festum D. N. Iesu Christi, aut eius Octava;

Ad III: Adhibeatur color albus.

Facta postmodum de his omnibus Sanctissimo Domino Nostro Pio Papae XI relatione per infrascriptum Cardinalem Sacrae Rituum Congregationi Praefectum, Sanctitas Sua sententiam ipsius Sacrae Congregationis ratam habuit et confirmavit. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 25 novembris 1936.

C. Card. Laurenti, Praefectus.

L. ✠ S.

A. Carinci, Secretarius.

¹ A. A. S., vol. XXIX, 1937, pag. 35.

² Isto velja za prve sobote v smislu odločb, objavljenih v Oglasniku 1937, III., str. 47.

Smernice za duhovnikovo društveno delo.

Kar je izšel odlok »Za praktično izvedbo Katoliške akcije«¹, so duhovniki in župnijski uradi izrazili željo, da začrta kn.-šk. ordinariat določene smernice za društveno, t. j. za prosvetno delo duhovnikovo, ki ne sme ovirati ne njegovega lastnega duhovnega življenja, ne njegovega specifičnega dušnopastirskega poslanstva, marveč mora biti v oporo dušnemu pastirstvu.

V naslednjem se podajajo le načelna navodila za prosvetno delo duhovnikovo, ki sicer niso neznana, a je dobro, da se znova poudarijo.

1. Prva skrb vsakega, še tako zaposlenega dušnega pastirja mora vedno in brezpogojno veljati ohranitvi in izpopolnitvi lastnega notranjega duhovnega življenja. »... Nezmiselno je, pričakovati, da bi KA uspela, ako bi duhovnik bodi z besedo, bodi s slabim zgledom ali celo s pohujšanjem podiral, kar drugi glede vere in verskega življenja gradijo... Sami moramo biti, kar hočemo dati drugim. Le močna osebnost brezgrajnega, vzornega, svetega duhovnika bo mogla zbujati in voditi KA.«² Za oblikovanje duhovnikove notranjosti je še vedno klasično navodilo, ki ga je napisal Pij X. v okrožnici »Exhortatio ad clerum«: Haerent animo penitus z dne 4. avgusta 1908 in najnovejša okrožnica papeža Pija XI. de Sacerdotio.

2. Duhovnik, ki izvaja v svojem delokrogu KA, mora sodelovati tudi v katoliških prosvetnih organizacijah, ki hočejo biti v pomoč KA³; a pravilno vrednotenje službenega dela dušnega pastirja zahteva od njega, da vrši najprej svoje dolžnosti pri oltarju, na prižnici, v spovednici, v šoli, glede sprevidenja bolnikov, obiskovanja družin. To je prvotna skrb duhovnikova, ki jo mora njegovo društveno udejstvovanje podpirati, ne ovirati. Staviti na prvo mesto društveno delo, bistveno dušnopastirsko udejstvovanje pa na drugo mesto, ni v skladu s cerkvenimi določili.

3. V pravilnem izvajanju KA velja načelo: »Nil sine Episcopo« — »KA ne more ne biti, ne delovati, če ni kar najtesneje zvezana z episkopatom«, nagovor sv. Očeta 28. decembra 1933.⁴ To načelo se mora uveljavljati tudi pri duhovnikovem prosvetnem in vsakem društvenem delovanju. Prosvetne organizacije bi naj bile ali postale pomožne sile KA. V župniji odgovarja župnik svojemu Ordinariju za vse verskoobnovitveno in vzgojno delo, ali se vrši to v društvih ali izven njih.⁵

Med župnikom in njegovimi duhovnimi pomočniki ne more in ne sme biti glede prosvetnega dela in društvenih prireditvev nesoglasja. Župnik bo svojega duhovnega sodelavca v prosvetnem delu v zmislu zgornjih načel vedno iskreno podpiral, duhovni pomočnik bo društvene prireditve izvajal

¹ Oglasnik lav. škofije 1936, I., 1.

² Oglasnik lav. škofije I. c.

³ Oglasnik lav. škofije 1936, XI., str. 111.

⁴ Citat po Ljubljanskem škofijskem listu 1934, št. 2—3, str. 10.

⁵ Prosvetna društva imajo po § 2. svojih pravil namen: »1. Krepiti med člani versko, narodno in gospodarsko zavest, izobraževati jih na temelju nauk katoliške Cerkve; 2. skrbeti za njih strokovno izobrazbo; 3. navajati jih k varčnosti in treznosti; 4. prirediti jim zdravo in pošteno zabavo.«

le po predhodnem sporazumu s svojim župnikom; ničesar ne bo ukrenil brez njegove pritrditve. Kjer te edinosti ni, ni KA pa tudi ni blagoslova.

4. Duhovnik, prosvetni delavec, bo usmerjal svoje društveno delo le z visokega gledišča KA, tako glede ureditve društvene knjižnice, glede izposojevanja društvenih knjig, glede društvenih prireditev in zlasti glede gledaliških uprizoritev, ki morajo vsebinsko vseskozi biti v skladu s katoliško dogmo in moralo. Prosvetni delavec, ki pripravlja odrske uprizoritve z mešanimi vlogami, zlasti če se vršijo vaje v ponočnih urah, naj se zaveda odgovornosti, ki jo je prevzel za sodelujoče člane, ki se morajo ponoči vračati morda na svoje oddaljene domove!

5. Zadnje desetletje je župnijska občestvenost ustvarila z veliko požrtvovalnostjo vrsto Prosvetnih in Zadržnih domov, ki naj pomagajo širiti med ljudstvom pravo izobrazbo duha in srca in s tem služiti namenu KA.

Pravila Katoliških prosvetnih društev so postavila v točki 3. § 2. izrecno kot svoj namen: »navajati članstvo k varčnosti in treznosti«, zato bo dušni pastir vedno načelno zoper namestitve gostilniške obrti v Prosvetnih domovih. Če se je kedaj radi izrednih razmer odstopilo od tega načelnega stališča in se gostilna ne more ukiniti, naj odgovorni dušni pastir stori vse, da gostilniška obrt v Prosvetnem domu ne bo v oviro izvajanju KA in v spotiko katoliškega prebivalstva.

Družabne prireditve Prosvetnih društev in njih odsekov na Silvestrovo in ob drugih običajnih prilikah naj služijo zdravi in poštenu zabavi in se ne smejo razviti v razbrzdanost, ki krši božje in cerkvene zapovedi. Končati se morajo ob določeni, vsekakor predpolnočni uri. Kjer ni poročja, da bi se zabava držala teh mej, naj se take prireditve v bodoče opuste.

6. Kakor Prosvetno društvo, morajo tudi mnogovrstni in koristni odseki katoliških prosvetnih organizacij, kakor fantovski, deklški, pevski, dramatični odseki prosvetnih društev podpirati cilje KA, nikjer naj ne bodo v oviro obstoječi FKA, DKA, cerkvenemu pevskemu društvu itd. Večjo jasnost v zadevo bodo v bližnjem času prinesli stanovski pravilniki k občnim pravilom SKA.

Vse za Boga in zavoljo Boga!

V Mariboru, na Svečnico 1937.

† Ivan Jožef,

škof in apostolski administrator.

Cerkvena zbirka za cerkev v Gornji Rečici.

Vem in sem ob kanoničnih vizitacijah moral ponovno ugotoviti, da so običajna cerkvena darovanja premnogim cerkvam edini vir dohodkov, s katerimi poravnavajo najnujnejše cerkvene potrebščine. Zato težko ustrezem mnogoterim prošnjam, ki prihajajo na kn.-šk. ordinariat, za dovoljenje cerkvenih zbirk v prid raznim dobrodelnim ustanovam.

A prošnje za dovoljenje cerkvene zbirke, ki jo je osebno predložil sem odbor za zgradbo nove cerkve v Gornji Rečici, dekanija Laško, nisem mogel odkloniti.

V bližini premogovnika Huda jama pri Laškem, uro hoda od župnijske cerkve Sv. Jedert nad Laškim, je razsežna vas Gornja Rečica, ki šteje do 100 hišnih števil in ima dvorazredno ljudsko šolo.

Radi velike razdalje od župnijske cerkve ter utrudljive poti do sveetišča, ki vodi preko strmega hriba, je zlasti ob slabem vremenu šolski mladini pa tudi odraslim iz Gornje Rečice reden obisk nedeljske službe božje onemogočen. Ni čudo, da se je v marsikateri družini versko življenje ohladilo ter da navajanje za odpad od sv. Cerkve med rudarji ni ostalo brez uspeha.

Zato so se vaščanje, sporazumno s svojim g. župnikom, odločili, postaviti si lastno cerkev, v kateri bi imela šolska mladina skupne šolske sv. maše, opravljala sv. spoved in prejemala sv. obhajilo. Cerkveni zvon, ki se ga sedaj od nikoder ne sliši, bi dnevno vabil k molitvi in življenje s Cerkvijo bi se znova obnovilo.

Po desetletnih predpripravih in zbirkah prostovoljnih prispevkov je agilni cerkveni stavbni odbor v minulem letu začel zidati novo podružniško cerkev v Gornji Rečici, ki bo posvečena sv. Antonu Puščavniku, krstnemu patronu služabnika božjega, škofa Antona Martina Slomšek. Dne 20. septembra 1936 je že bil slovesno položen in blagoslovljen temeljni kamen nove cerkvene stavbe; do Božiča 1936 je zidovje že doseglo višino strehe.

A sedaj je nastal neljub zastoj. Dosedanji gradbeni stroški so namreč izčrpali zbrane vsote in je nujno treba novih denarnih sredstev. Domače rudarske družine so navzlic tesnim gospodarskim razmeram doslej že veliko žrtvovale za cerkev, in še bodo, bodisi v denarju, v materialijah, z ročnim delom in vožnjami, a vseh stroškov ne zmorejo.

Tem pogumnim in dobrim družinam se mora priskočiti na pomoč. Zato vsem mnogočastitim župnijskim uradom lavantinske škofije in Apostolske administracije priporočam, da na poljubno nedeljo meseca aprila t. l. priredijo cerkveno zbirko v gornji namen in jo nedeljo poprej ljudstvu s prižnice oznanijo.

Usmiljeni Odrešenik, ki je dejal v pridigi na gori: »Dajajte in se vam bo dalo: dobro, potlačeno, potreseno in zvrhano mero vam bodo dali v naročje« (Lk 6, 38) — naj vsak milodar za cerkev v Gornji Rečici s to obilnostjo poplača!

Nabrane vsote naj se takoj po priloženi položnici z označenjem: Cerkev Gornja Rečica, pošljejo kn.-šk. ordinariatu.

V Mariboru, dne 20. marca 1937.

† Ivan Jožef,

škof in apostolski administrator.

32.

Draginjske doklade duhovnikov.

Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani je z dopisom od dne 3. februarja 1937, II. No. 2271/2 sporočila naslednje:

Na podstavi predpisa tč. V. Izprememb in dopolnitev v uredbi o draginjskih dokladah za duhovništvo od 3. julija 1926, Ur. l. št. 297/68

sme minister pravde (sporazumno z ministrom za finance v mejah kreditov, odobrenih s proračunom) dovoliti izjemoma draginjske doklade tudi onim osebam, ki jim po odredbi čl. 11. uredbe od 28. julija 1925, Ur. l. št. 255/80 ne bi pripadale, in v večjih delih nego so one, do katerih bi imeli pravico po stopnjah čl. 12 uredbe.

Na tuk. vprašanje, ali morejo biti prošnje župnih nadarbinarjev za dovolitev omenjenih doklad ter prošnjam priložena uradna potrdila o manjši donosnosti nadarbinskih zemljišč takse prosta pa analogiji predpisa § 97. zakona o uradnikih, je Dravska finančna direkcija v Ljubljani z dopisom od 25. aprila 1936, št. 10.499-V izdala tole pojasnilo:

»Omenjena potrdila niso takse prosta po analogiji § 97. zakona o uradnikih, istotako tudi ne prošnje, bodisi da so vložene po župnem uradu ali pa po nadarbinarju samem, ker ne gre za redno, po zakonu (uredbi) pristojajočo draginjsko doklado.«

To pojasnilo je ministrstvo za finance, oddelek za davke, z razpisom od 14. maja 1936, št. 30.682 označilo kot pravilno.

Glede na to je za predmetne prošnje plačati takso 5 Din po tar. post. 1, za omenjena potrdila pa takso 20 Din po pripombi 1. k tar. post. 1. taksne tarife.

O tem se v svrhu ravnanja obveščajo vsi župnijski uradi lavantinske škofije in apostolske administracije.

33.

Slovstvo.

Kristus v cerkvi. Spisal dr. Franc Grivec. Ljubljana 1936. Jugoslovanska knjigarna. Cena: broš. 52 Din, vez. 60 Din.

Prof. Grivec je znan med drugim tudi po svoji knjigi »Cerkev«, ki je izšla leta 1924 in je razprodana. Ta nova knjiga je nadaljevanje in dopolnilo »Cerkve«. V štirih poglavjih pisatelj razpravlja o božjem kraljestvu, o cerkvi na trdni skali, o Kristusu v cerkvi in o dejstvu cerkve. V teh poglavjih je pisatelj zajel bistvo Cerkve, ki jo mnogi napačno razumevajo, z vseh strani v edino pravi luči, tako da se čitatelju odpre pogled v njen čudoviti organizem, njeno notranjo upravičenost, v njen odnos do posameznika in v mistično telo Kristusovo. Ta knjiga je v resnici moderna, izredne važnosti za duhovnika in laika, ki jo bodeta čitala z zanimanjem v svojo dušno korist. Knjiga se zelo priporoča!

Lepa si, lepa si, Roža Marija. Šmarnice za leto 1937, spisal Alojzij Skuhala, župnik na Hajdini, založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Cena: broš. 18 Din, vez. 26 Din.

Te šmarnice so lepa knjiga, ki se prijetno čita. Mnogo se v njih obravnava krivda in kazen človeškega rodu ter milost, ki nam je došla po Mariji. Velika važnost se polaga na evharistično vzgojo našega ljudstva in na češčenje Svetega Duha, posebno še o binkoštnih praznikih in na

Telovo, ki se letoš v majniku obhajajo. Šmarnice se dušnim pastirjem priporočajo!

Dr. Mihael Opeka, **Rimske šmarnice**, izdal Glasnik presvetega Srca Jezusovega, Ljubljana, Zrinskega cesta 9; 1937. Cena broš. 15 Din, vez. 22 Din, poština 2 Din.

Pisatelj je znan po svojih pridigah; v teh šmarnicah nas vodi v 31 kratkih sestavkih po najslavnejših rimskih Marijinih svetiščih in nam pripoveduje njihovo zgodovino. Na Marijine svete kraje in podobe nato navezuje lepa sodobna razmišljanja, nauke in pobude. Ta knjiga bo letos primerno šmarnično berilo, zato se priporoča!

Biskup Dr. Josip Srebernič: **Kuda to vodi...** Kritični pogledi u naše školske udžbenike. Zagreb 1936. Narodna tiskara Zagreb, Palmotičeva ulica br. 3. Cena 10 Din.

Prevzv. avtor opozarja na nepravilnosti v nekaterih učnih knjigah naših srednjih šol s pogledom na katoliško vero, njene resnice in zapovedi. V mnogih odstavkih teh učbenikov se enostransko tolmačijo dogodki cerkvene zgodovine in netočno ali napačno omenjajo verski nauki. To more v učencih vzbujati dvome in predsodke, nerazpoloženje in mržnjo v verskih stvareh ter jim biti v veliko duhovno škodo. — Knjiga je merodajnim činiteljem resen opomin, naj se zadevni nedostatki odpravijo.

Priručnik za društva Katoličke akcije, izdanje nadbiskupske centrale Katoličke akcije, Zagreb 1937, Nadbiskupska tiskara u Zagrebu. Cena 10 Din.

Hrvati se na polju KA zelo marljivo gibljejo. V tej knjižici so zbrana pravila za razne skupine KA, n. pr. za kmetske, delavske in mestne fante, za dijake, za može, za kmečka, delavska in mestna dekleta, za dijakinje, za žene, mlade junake, naraščaj KA; nadalje govori knjižica o načelih in smernicah KA, o apostolatu, o vzgoji za apostolat, o konkretnih oblikah apostolata KA. Končno govori o stanju KA v zagrebški nadškofiji in podaje navodila za delo v društvih KA.

Vsak, ki se bavi s vprašanji KA, bo našel v knjižici mnogo podučnega in koristnega za svoje delo.

»**Nova zapoved**«, vestnik Karitativne zveze v Ljubljani in Mariboru; izhaja 15. vsakega meseca, stane 10 Din.

Ljubljanska Karitativna zveza je začela z januarjem 1937 izdajati nov list »Nova zapoved« za usmerjenje in pospeševanje karitativnega gibanja v Sloveniji. Imenovani list velja, kakor je razvidno iz naslova, za glasilo škofijskih Karitativnih zvez v Ljubljani in Mariboru. Slovenci smo v izvajanju, sistematiki in slovstvu krščanske Karitas šele začetniki, dočim imajo drugi katoliški narodi v tem oziru že cvetoče organizacije in bogato slovstvo. »Nova zapoved« hoče sestavno in dosledno uvajati voditelje in članstvo dobredelnih organizacij v izvajanje krščanske Karitas ter temu gibanju pridobivati novih prijateljev. Prve številke prinašajo poučne in praktične sestavke o karitativnem gibanju doma in drugod, zlasti navodila za župnijsko Karitas. »Nova zapoved« se mnogočastiti duhovščini in dobredelnim organizacijam toplo priporoča. Naroča se: Karitativna pisarna, Ljubljana, Poljanska cesta 28.

Osebnostna naznanila.

Postavljena sta bila gg.: Alojz Potrč, kaplan v št. Ilju pod Turjakom, za provizorja pri Sv. Andražu nad Polzelo in Anton Rataj, kaplan v Selnici ob Dravi, za provizorja pri Sv. Danielu nad Prevaljami in sprovizorja v Strojni (1. marca 1937).

Nastavljeni so bili kot kaplani sledeči gg. sem. duhovniki: Alojz Feguš v Slov. Bistrici (II.), Štefan Kušar v Šmartnem pri Saleku, Mihael Laura pri Sv. Benediktu v Slov. gor., Anton Vogrinec pri Mali Nedelji in Alojz Žolnir v Koprivnici pri Rajhenburgu. Za kaplana pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. je nastavljen p. Hieronim Stremlinger, kapucinski duhovnik v Ptuj (vsi s 1. marcem 1937).

Prestavljeni so bili gg. kaplani: Janez Čokl iz Hoč v Selnico ob Dravi, Franc Jager od Male Nedelje v št. Ilj pod Turjakom, Rudolf Jerman od Marije Snežne v Hoče, Jožef Krajnc iz Apač k Mariji Snežni, Jožef Lampret iz Ribnice na Poh. k Sv. Jakobu v Slov. gor. z delokrogom pri Sv. Juriju v Slov. gor., Martin Petančič iz Dola pri Hrastniku v Vojnik (II.), Ludvik Prelog iz Šmartna pri Saleku v Dol z delokrogom v Hrastniku, Bogomir Pušnjak iz Vojnika (II.) v Apače in Jakob Sem od Sv. Benedikta v Slov. gor. v Remšnik z delokrogom v Ribnici na Pohorju (1. marca 1937).

Resigniral je na župnijo št. Daniel nad Prevaljami g. Janez Kupčič-Petin radi vstopa v kartuzijanski red (s 1. marcem 1937).

Stalni pokoj je nastopil g. Maks Ocvirk, župnik pri Sv. Andražu nad Polzelo, ter se naselil v Šoštanju (s 1. marcem 1937).

Umrli je p. Henrik Brožič, duhovnik reda oo. trapistov v Rajhenburgu, dne 7. febr. 1937. R. I. P.!

Lavantinski knezoškofijski ordinariat

v Mariboru, dne 23. marca 1937.